

Нечепуренко Катаріна Григорівна

Студентка 2 курсу ОП «Соціологія»

факультету психології, політології та соціології

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: Каретна Ольга Олександрівна

Доцент кафедри соціології

Національного університету «Одеська юридична академія»,

кандидат політичних наук, доцент

СОЦІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАСИЛЛЯ ПО ВІДНОШЕННЮ ДО ЖІНКИ В СУЧАСНІЙ СІМ'І

На сьогоднішній день приблизно кожна п'ять жінка страждає від домашнього насильства. Період пандемії, війна є одним із основних факторів збільшення статистики домашнього насильства.

Безліч теорій та підходів, що мають на меті власне вивчення домашнього насильства, можна розділити на 3 основні групи: 1) концепції соціально-історичної спрямованості у вивченні насильства в сім'ї; 2) концепції індивідуально-психологічної обумовленості насильства в сім'ї; 3) концепції, в яких сім'я розглядається як системне утворення [1, с. 29].

Перший підхід розглядає насильство як соціальну проблему, що виникла через відсутність гендерного паритету в суспільстві, а також через домінантне становище чоловіків, що історично склалося в суспільстві, в суспільних відносинах.

Наступний напрямок у пізнанні домашнього насильства поєднує доктрини, що виводять насильство з природи людини. Передбачається, що є природжені нахили, які штовхають людину на інстинкти насильства.

Третій, системний підхід зосереджений на походження та форми насильства, осягненні особливостей взаємодії, динаміки спілкування, процесу вирішення розбратів у сім'ї. У рамках цього підходу «насильство» у широкому розумінні явища асоціюється з будь-якою лімітацією як фізичних, так і моральних, естетичних та інших духовних перспектив людини.

Що ж до причин домашнього насильства, то гендерна нерівність і прояви дискримінації за ознакою статі, тобто необґрунтоване надання певних переваг чи, навпаки, утискання прав слабшого, сягають у далеке минуле. Домашнє насильство тривалий час у багатьох державах не вважалося злочином, воно розглядалося як форма належної поведінки. Огляд нормативних джерел різних епох і країн ясно вказує на те, що домашнє насильство обумовлено особливостями традицій, національних цінностей, релігії та культури. Як в Україні, так і за

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Трансформація українського суспільства в цифрову еру»

кордоном держави дозволяли використання насильства в сім'ї чи інших сферах життя людини, або просто не спростовувала звичаїв і традицій встановлених у цій сфері.

Звернемо увагу на причини, які не дозволяють жінці залишити свого кривдника. Як правило, вони не виступають одним фактором: це і соціально-економічні фактори, і психологічні складнощі. У нових суспільних умовах жінка часто перебуває у фізичній залежності від чоловіка та потребує матеріальної підтримки для виховання дітей. Окремим комплексом є житлові труднощі та нездійсненність знайти тимчасове чи постійне житло для себе та своїх дітей. На тлі загального економічного регресу та масового безробіття жінка вважає себе беззахисною, а отже економічно прив'язаною до чоловіка. Часто жінка не хоче «залишати дітей без батька» або вважає, що їй самій буде важко виховувати дітей (те, що чоловік і так зневажає свої батьківські обов'язки, зазвичай не береться до уваги). Значну роль грає і ставлення оточення: «краще будь-який чоловік, ніж взагалі без нього» [2, с. 4].

Статистичні дослідження показують, що 3.65 мільйонів жінок зазнали фізичного та/або сексуального насильства з боку інтимного партнера. В Україні понад чверть жінок (26%) мали ознаки фізичного та/або сексуального насильства від поточного чи попереднього партнера. Дві третини жінок (65%) зазнавали психологічного насильства з боку інтимного партнера, що значно перевищує відповідний середній показник ЄС (43%) і вище, ніж у будь-якій країні ЄС. Втім, лише 7% жінок, які зазнали насильства з боку поточного партнера, і 12% жінок, які зазнали насильства з боку попереднього партнера, повідомили про такі моменти в поліцію. Розглядаючи, що 52% жінок, які зазнали насильства з боку інтимного партнера, отримали фізичні наслідки від найжорстокішого випадку насильства, мабуть, що про більш жорстокі форми насильства заявляють рідко [3, с. 61].

Список використаної літератури

1. Дмитренко М.І., Тропін М.В., Власов П.О. Попередження насильства в сім'ї / М.І. Дмитренко, М.В. Тропін, П.О. Власов. - Дніпро. – 2001. – 50 с.
2. Жінка в Україні / Четверта Всесвітня конференція зі становища жінок, 1995. – С.
3. Organization for Security and Co-operation in Europe. Добробут і безпека жінок – 2019 – 61 с.